

Jaarverslag 2025

1 Voorwoord

Dit is het jaarverslag 2025 van de Gelderse Smalspoor Stichting. Ondanks dat het geen jubileumjaar was, is er afgelopen jaar toch veel gebeurd. In 2025 is het bestuur uitgebreid naar zes bestuursleden. Dit ten behoeve van een verdere professionalisering van de organisatie.

Nieuwe aanwinsten waren er in de vorm van een motor voor de Moës BL, een locomotief O&K RL1A en een drietal wagens, maar ook het vertrek van de grote Werkspoormotor. Afgelopen seizoen waren ook de eerste rondleidingen in de pershal voor bezoekers. Ook zijn vrijwilligers bezig om de steenpers schoon en gangbaar te maken; een vieze en intensieve klus.

Voor het drijfstangenproject zijn de subsidies toegekend. Dit project is nu echt goed op gang gekomen. De beide Deutz-locomotieven zijn volledig gedemonteerd en nieuwe onderdelen gaan besteld worden. Ook de kieplorries zijn gedemonteerd en worden waar nodig gerepareerd.

Een woord van dank is verschuldigd aan de subsidieverstrekkers. Ook wil ik de donateurs danken voor het vertrouwen. Zonder donateurs is het onmogelijk om het materieel te restaureren en onderhouden. Ook dank ik onze vrijwilligers voor hun tomeloze inzet en hoop ik dat we ook komend jaar op ze kunnen rekenen. Als bestuur zien wij 2026 vol vertrouwen tegemoet.

Robin Jansen, voorzitter
1 februari 2026

2 Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	2
3	Bestuursverslag.....	4
3.1	Museum.....	4
3.2	Activiteiten en exploitatie.....	4
3.2.1	Nieuw materieel	4
3.2.2	Restauratie (rollend) materieel	4
3.2.3	Drijfstangenproject	4
3.2.4	Aanpassing infrastructuur	5
3.2.5	Gebouwbeheer.....	5
3.2.6	Historisch weekend 41 jarig bestaan.....	5
3.2.7	NL-Doet	5
3.2.8	Werkspoormotor	5
4	Organisatie.....	6
4.1	Bestuurssamenstelling	6
4.2	Vrijwilligers.....	6
5	Jaarrekening	7
5.1	Eindbalans	7
5.2	Resultaatrekening.....	7

3 Bestuursverslag

3.1 Museum

De Gelderse Smalspoor Stichting exploiteert het Gelders Smalspoormuseum, gevestigd op de Steenfabriek Randwijk te Heteren en zit daarmee op een unieke locatie: tot 2003 is smalspoor in gebruik geweest op de steenfabriek. Nog steeds is een gedeelte van het complex in gebruik voor de productie van speciale stenen voor restauratieprojecten. Het is op dit terrein waar het museum de geschiedenis van de baksteenindustrie en het industrieel smalspoor wil laten zien. Op het terrein hebben we een binnenmuseum ingericht dat in het teken staat van de steenfabricage in de Betuwe. Een groot deel van onze collectie is afkomstig van steenfabrieken uit het Rivierenland. Het museum heeft een smalspoorlijn die de bezoekers langs de uiterwaarde van de Rijn naar de monumentale steenoven van “Steenfabriek Randwijk” vervoert, waar onze vrijwilligers rondleidingen verzorgen.

Op bezoekersdagen krijgen bezoekers na een rit met de smalspoortrein een unieke rondleiding op de monumentale zigzagoven en het oude persgebouw. Hierbij wordt uitgebreid stilgestaan bij de geschiedenis van de steenfabriek Randwijk, het productieproces van bakstenen, en het leven en werken in de Gelderse grofkeramische industrie.

Het rijseizoen 2025 liep van zaterdag 26 april tot en met zaterdag 25 oktober. Dit jaar hebben we in totaal 839 betalende bezoekers mogen ontvangen. Naast de reguliere rijdagen hebben we twee bijzondere rijdagen georganiseerd: Hemelvaart (29 mei) en het Historisch Weekend (28/29 juni).

3.2 Activiteiten en exploitatie

3.2.1 Nieuw materieel

Dit jaar hebben we een aantal nieuwe aanwinsten mogen verwelkomen.

- Een locomotief, merk Orenstein & Koppel, type RL1a. Deze heeft nu het nummer GSS 65, is aangekocht door een vrijwilliger en in bruikleen aan de stichting gegeven.
- Drie platte wagens. Twee lorries hebben een houten frame en komen van een houtzagerij en een metalen lorrie van een heibedrijf. Ook deze zijn aangekocht door een vrijwilliger en in bruikleen aan de stichting gegeven.
- Een motor, merk Moës, voor locomotief Moës BL (GSS 52).

3.2.2 Restauratie (rollend) materieel

Dit jaar hebben vrijwilligers van de stichting gewerkt om het volgende materieel technisch en esthetisch op te knappen:

- DIEMA DI8 (GSS 1)
- Walibirijtuig (GSS 722)
- Heftruck

3.2.3 Drijfstangenproject

In mei is het Drijfstangenproject van start gegaan. Dankzij een bijdrage van het Mondriaanfonds van € 21.250 en eenzelfde bijdrage van het Cultuurfonds, in naam van het Appie Baantjerfonds en het Industrieel Erfgoed Fonds, kunnen we de drie drijfstanglocomotieven Deutz OMZ 117f (GSS 2 “Kekerdomein”), Deutz OME 117 (GSS 6), LKM ns2f (GSS 55) en acht kipkarren (GSS 501-508) bedrijfsvaardig opknappen.

3.2.4 Aanpassing infrastructuur

De driehoek bij ons eindpunt is aangepast. De twee benen van de driehoek die naar de kleine loods leiden, zijn aangepast als overweg. Ook is er een nieuw station aangelegd bij de kleine locloods, bij Ambiance. Hier staan een aantal leesteenwagens en een kraan opgesteld.

3.2.5 Gebouwbeheer

In 2024 heeft BOEi het dak van de pershal volledig gesaneerd en gerestaureerd. In januari is de pershal opgeleverd en zijn we aan de slag gegaan om de ruimte op te knappen, zodat deze gebruikt kan worden voor rondleidingen. Tijdens Hemelvaart, 29 mei, is de eerste rondleiding gegeven. Sindsdien worden hier met enige regelmaat rondleidingen gegeven.

3.2.6 Historisch weekend 41 jarig bestaan

Op 28 en 29 juni 2025 vond het Historisch Weekend plaats. Voor het weekend waren de volgende deelnemers uitgenodigd:

- Amerikaanse modelspoorbaan
- Radingspoor
- Live-steamclub miniatuur locomotieven op schaal 1/22,5
- Mini stoomtractor van Paul Blommers
- Demonstratie stationaire motoren
- OTC De Ewijkse Brug

Met 237 betalende bezoekers was het een geslaagd weekend.

3.2.7 NL-Doet

Dit jaar hebben we voor het eerst meegedaan met NLDoet. Op zaterdag 15 maart hebben we met vier extra vrijwilligers een dag gewerkt aan het onderstoppen van het spoor, om het zo gereed te maken voor het nieuwe rijseizoen. De dag was een groot succes.

3.2.8 Werkspoormotor

Al jaren staat op ons museumterrein een grote werkspoormotor. Omdat deze motor niet tot onze kerncollectie behoort, hebben we een nieuw onderkomen gezocht. Conform de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) hebben we contact opgenomen met het Mechanisch Erfgoedcentrum te Dronten. Deze waren zeer geïnteresseerd en hebben op maandag 1 december de motor opgehaald en naar Dronten getransporteerd.

4 Organisatie

De Gelderse Smalspoor Stichting (GSS) heeft tot doelstelling het vergaren, conserveren, bedrijfsvaardig maken dan wel houden van industrieel erfgoed op het gebied van smalspoormaterieel en daaraan gekoppeld materiaal, gereedschappen en documentatie in de breedste zin des woords. Dit om deze tak van historie van de industrialisatie van Nederland te bewaren, te tonen aan huidige en komende generaties en om kennis en kennisoverdracht te bewerkstelligen bij zowel medewerkers als geïnteresseerden. De doelstelling wordt bereikt door inzet van bestuur en vrijwilligers, en door de ondersteuning van donateurs, sponsors en bezoekers. De materiële zaken worden verkregen door schenkingen, bruikleenstellingen en/of aanschaf. Dit alles is op locatie te bezichtigen en te ervaren.

Binnen de cultuursector worden een aantal codes aanbevolen waar ook de Gelderse Smalspoor Stichting zich voor wil inzetten. Deze codes zijn de Fair Practice Code, de Code Diversiteit & Inclusie en de Governance Code Cultuur en de ethische code voor musea.

4.1 Bestuurssamenstelling

Alle bestuurders van de GSS zijn onbezoldigd. De stichting werkt enkel met vrijwilligers. Er worden géén beloningen uitgereikt aan bestuurders of medewerkers. Op 1 januari 2025 zijn René Ruisch en Ferdi van der Werf tot het bestuur toegetreden.

Voorzitter	Robin Jansen
Secretaris	Ferdi van der Werf
Penningmeester	Jan Martijn van der Werf
Algemeen bestuurslid	Gerrit Anneveld Johan Nab René Ruisch

Het schema van aftreden is per bestuursbesluit van 24 oktober 2025 als volgt vastgesteld:

	Schema van aftreden (* aftredend, herkiesbaar)	
2026	Johan Nab	Jan Martijn van der Werf
2027	Gerrit Anneveld *	Robin Jansen *
2028	Ferdi van der Werf *	René Ruisch *
2029	Johan Nab *	Jan Martijn van der Werf *
2030	Gerrit Anneveld *	Robin Jansen *

4.2 Vrijwilligers

De stichting voert al haar activiteiten volledig onbezoldigd uit. Om haar activiteiten mogelijk te maken, bouwt de stichting op een groep vrijwilligers die zich actief inzetten voor de stichting en het museum. In 2025 heeft de stichting mogen rekenen op de inzet van ongeveer 50 vrijwilligers. We zijn onze vrijwilligers zeer dankbaar voor hun tomeloze inzet. Zonder hen zouden we al deze activiteiten niet voor elkaar krijgen!

5 Jaarrekening

Het jaar 2025 eindigde met een positief resultaat van € 4.181,42. Conform de ANBI-regels wordt dit resultaat volledig toegevoegd aan het stichtingskapitaal voor toekomstige uitgaven. We verwachten nog een rekening voor de energiekosten van afgelopen jaar. In de exploitatiekosten zijn alle kosten opgenomen om het museum te exploiteren, zoals afschrijvingen, transportkosten en de horeca-inkoop. Ook de kosten voor de organisatie van het historisch weekend zijn in deze post opgenomen. Daarnaast is er € 3.000,00 gereserveerd voor de energiekosten van 2025, aangezien deze nog niet is gefactureerd.

Het museum heeft in totaal € 8.469,53 opgebracht. Dit zijn de opbrengsten van de toegangskarten, de museumwinkel en de museumhoreca. We hebben in totaal € 8.739,31 aan donaties en giften mogen ontvangen. We zijn onze 51 donateurs en eenmalige schenkers hier zeer dankbaar voor! Voor het Drijfstangenproject hebben we van het Mondriaanfonds en het Cultuurfonds in totaal € 42.500,00 toegekend gekregen. Hiervan is € 38.750,00 vooraf uitbetaald en gereserveerd op de balans. In totaal hebben we dit jaar € 6.912,05 aan subsidies ontvangen.

Op de balans zijn in de vaste activa de nieuw aangeschafte apparatuur toegevoegd. Deze worden over vijf jaren afgeschreven. Om de afschrijvingskosten van de komende jaren te dekken is de hiervoor ontvangen subsidie over deze jaren gereserveerd in het lang vreemd vermogen.

5.1 Eindbalans

		31 december 2025		31 december 2024	
		Activa (€)	Passiva (€)	Activa (€)	Passiva (€)
010	Vaste activa	3.745,73		2.663,76	
020	Vlottende activa	667,36			
030	Liquide middelen	56.536,09		14.714,96	
040	Stichtingskapitaal		21.872,53		14.691,11
050	Lang vreemd vermogen		39.439,49		2.663,76
060	Kort vreemd vermogen		512,16		248,85
070	Belastingen	875,00		225,00	
Totaal		61.824,18	61.824,18	17.603,72	17.603,72

5.2 Resultaatrekening

		2025		2024	
		Lasten (€)	Baten (€)	Lasten (€)	Baten (€)
110	Energiekosten	3.000,00		1.826,55	
120	Administratieve kosten	1.958,17		2.099,67	
130	Exploitatiekosten	4.504,41		8.104,37	
140	PR en marketing	1.162,43		915,97	
150	Activiteiten	9.314,46		3.996,79	
160	Opbrengsten		8.469,53		9.638,99
170	Donaties en subsidies		15.651,36		9.801,04
Positief resultaat		4.181,42		2.496,68	
Totaal		24.120,89	24.120,89	18.592,66	18.592,66

Aldus opgemaakt en vastgesteld in de bestuursvergadering van 6 februari 2026, te Heteren:

Robin Jansen
(voorzitter)

Ferdi van der Werf
(secretaris)

Jan Martijn van der Werf
(penningmeester)

Gerrit Anneveld
(algemeen bestuurslid)

Johan Nab
(algemeen bestuurslid)

René Ruisch
(algemeen bestuurslid)